

Голові спеціалізованої вченої ради
Національного університету «Львівська політехніка»
д.н.держ. упр., проф.
Петровському П.М.

ВІДГУК
офіційного опонента
кандидата наук з державного управління
Красівського Дениса Орестовича
на дисертаційну роботу *Весоловської Марії Кімсанівни*
**«Професійний та особистісний розвиток державних службовців на засадах
впровадження європейських стандартів»**,
представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 – *публічне управління та адміністрування*
(галузь знань 28 – *публічне управління та адміністрування*)

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ НАУКОВИМИ ПРОГРАМАМИ, ПЛАНАМИ, ТЕМАМИ

На шляху до євроінтеграції успіх соціально-економічних і політичних змін в нашій країні багато в чому залежить від ефективної роботи державних службовців. Становлення демократичних відносин в державі вимагає чіткого функціонування системи державного управління, що першочергово актуалізує питання професійної компетентності фахівців цієї сфери. Виклики сьогодення вимагають формування високопрофесійного інституту державної служби в Україні, забезпечення умов його ефективного функціонування завдяки кваліфікованому персоналу, здатному належно проводити політику держави, вчасно реагувати на трансформаційні виклики. Саме тому дедалі більшої актуальності набуває дослідження сучасних тенденцій управління професійним та особистісним розвитком державних службовців і, відповідно, удосконалення системи професійного навчання державних службовців в Україні.

Так, дисертаційна робота Весоловської М.К. є важливим кроком у науковому обґрунтуванні теоретико-методичних положень та розробленні практичних рекомендацій щодо професійного та особистісного розвитку

державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів, а тому є актуальною та має вагоме наукове значення.

Актуальність опонованої дисертаційної роботи підтверджено також використанням її положень при розробленні наукової теми Національного університету «Львівська політехніка», а саме: «Розвиток інноваційних аспектів публічно-приватного партнерства» (номер державної реєстрації: 0118U000345), що підтверджено відповідним актом.

СТУПІНЬ ОБҐРУНТОВАНOSTІ ТА ДОСТОВІРНOSTІ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Ознайомлення із структурою дисертаційного дослідження, анотації та публікацій авторки, дає змогу зробити висновки про те, що наукові положення та рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, характеризуються належним рівнем обґрунтованості та достовірності. Це аргументовано підтверджується глибоким та критичним аналізуванням наукових праць зарубіжних і вітчизняних вчених та нормативно-правових документів стосовно професійного та особистісного розвитку державних службовців, ґрунтовним дослідженням системи підготовки кадрів та професійного і особистісного розвитку державних службовців в країнах ЄС; встановленням взаємозв'язку динамічності професійної компетентності та потреби в самоудосконаленні та самонавчанні державних службовців з розвитком суспільства; визначенні ефективних заходів щодо підвищення рівня професійного та особистісного розвитку вітчизняних публічних службовців; розробленням системи ефективного розвитку державного службовця з використанням трансферу технологій та комплексної системи професійного та особистісного розвитку державних службовців категорій Б та В; використанням широкого спектру загальнонаукових та спеціальних методів дослідження; успішною апробацією теоретико-прикладних розробок на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, їх дискусійним обговоренням

за результатами виступів на наукових семінарах, а також результативним впровадженням у діяльність вітчизняних органів місцевого самоврядування та інших публічних організацій.

Отримані результати дисертаційної роботи характеризуються науковою новизною, придатні для подальшого удосконалення існуючих і розроблення нових методологічних положень й прикладних аспектів вирішення проблем професійного та особистісного розвитку державних службовців.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Дисертаційна робота Весоловської М.К. за структурою складається вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг основного тексту становить 177 сторінок. Дисертаційна робота містить 32 таблиці, 26 рисунків, список використаних джерел із 270 найменувань та 11 додатків.

У першому розділі «Теоретико-методичні засади професійного і особистісного розвитку державних службовців» «Теоретичні та прикладні аспекти адміністрування стресових ситуацій в органах публічної влади» (с. 38-97) розглянуто теоретичні аспекти професійного і особистісного розвитку державних службовців в умовах реформування державного управління України, досліджено поняття «стандарт» та «європейський стандарт» публічної служби, його загальні характеристики, принципи та впливу на професійний і особистісний розвиток державних службовців, досліджено методологічний, предметний, процесний та соціально-психологічний контексти професійного і особистісного розвитку державних службовців. Проведений аналіз доктринальних поглядів та норм законодавства ЄС дає можливість стверджувати, що від професійного та особистісного розвитку державних службовців залежатиме впровадження європейських стандартів у практичній площині. Узагальнюючи погляди науковців на цю проблему, запропоновано

визначення професійного та особистісного розвитку державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів.

У другому розділі «Дослідження тенденцій професійного і особистісного розвитку державних службовців в країнах ЄС» (с. 99-147) досліджено системи підготовки кадрів та професійного і особистісного розвитку державних службовців в Україні та країнах ЄС, систематизовано критерії формування стандарту за європейським підходом на основі принципів та процедур державного управління, сформовано стратегічний план подальшого удосконалення підвищення кваліфікації вже працюючих кадрів та окреслені пріоритетні напрями роботи щодо базового навчання нових держслужбовців, систематизовано та досліджено основні загальноприйняті показники оцінювання окремих аспектів діяльності державного управління, котрі застосовуються у міжнародній практиці та надано практичні рекомендації щодо реалізації основних сучасних механізмів професійного і особистісного розвитку державних службовців в розрізі X,Y,Z поколінь.

В межах третього розділу «Удосконалення інструментарію оцінювання професійного і особистісного розвитку державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів» (с.150-204) дисертантка запропонувала систему ефективного розвитку державного службовця з використанням трансферу технологій, а також розробила комплексну систему професійного та особистісного розвитку державних службовців категорій Б та В, що передбачає конкретизацію заходів щодо кар'єрного зростання окремого державного службовця, які мотивуватимуть до професійного та особистісного розвитку.

В межах усіх розділів і підрозділів дисертації простежується логічно послідовне та обґрунтоване виконання поставленого теоретико-практичного завдання, що орієнтоване на дослідження теоретичних основ і розроблення методичних підходів до професійного та особистісного розвитку державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів. Загалом аналіз дисертаційної роботи та опублікованих праць Весоловської М.К. дозволяє стверджувати про достатній ступінь обґрунтованості та наукову достовірність

отриманих результатів. Висновки за розділами та за темою дослідження в цілому відповідають поставленим завданням, що дозволяє зробити висновок про їх обґрунтованість та глибоке опрацювання теми.

НАУКОВА НОВИЗНА ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Ознайомлення з науковими результатами дисертаційного дослідження Весоловської М.К. дало можливість встановити ключові положення, які характеризують наукову новизну отриманих дисертанткою результатів, а саме:

- вперше розроблено систему ефективного розвитку державного службовця з використанням трансферу кращих європейських технологій, яка спрямована для підвищення компетентності та саморозвитку, поглиблення та здобуття нових знань, а також покращення комунікативних навичок та емоційного інтелекту, які акцентують якості ефективного державного службовця;

- вперше розроблено комплексну систему професійного та особистісного розвитку державних службовців категорій Б та В, яка включає: методику оцінювання ефективності роботи державних службовців, що дасть змогу забезпечити максимальну прозорість, неупередженість та оптимізувати час оцінювання та обробки результатів; модель поведінкового аналізування державних службовців, що посилить теоретичне значення базових досліджень для розуміння поведінки державних службовців.

- удосконалено класифікацію основних міжнародних інтегральних показників оцінювання окремих аспектів діяльності державного управління з виокремленням за ознакою ефективності державного управління у сферах: свободи, відкритості бізнесу, прозорості бізнесу, соціально-економічного розвитку, особистісного та професійного розвитку, реформування, яка, на відміну від існуючих, дозволяє проводити порівняння результативності державного управління України з країнами ЄС;

- удосконалено систему підвищення кваліфікації державних службовців, яка, на відміну від існуючих, дасть змогу забезпечити потреби у висококваліфікованих та конкурентоспроможних кадрах, здійснити ефективні кроки усунення існуючих проблем реформування та подальшого розвитку державного управління в процесі євроінтеграції;

- удосконалено матрицю ефективності професійного та особистісного розвитку державних службовців поколінь X, Y, Z, яка, на відміну від існуючих, дасть змогу дослідити ключові цінності, характеристики притаманні поколінням та визначити чинники, які мотивують та демотивують розвиток державних службовців для забезпечення зростання їх професіоналізму.

- отримали подальший розвиток основні категорії професійного та особистісного розвитку: «професійний розвиток», «особистісний розвиток», «державний службовець», «стандарт», «європейський стандарт», які враховують вимоги сучасності у відповідності до європейських стандартів, і, на відміну від існуючих, трактуються у методологічному, предметному, процесному та соціально-психологічному контекстах;

- отримали подальший розвиток механізми адаптації національної системи державної служби до вимог ЄС, які, на відміну від раніше запропонованих, ґрунтуються на стратегічному плані удосконалення підвищення кваліфікації вже працюючих кадрів та пріоритетних напрямків роботи щодо базового навчання нових держслужбовців, і дозволять сформувати сценарії розвитку підвищення ефективності роботи державної служби та професійного і особистісного розвитку державних службовців.

Перелічені результати характеризуються високим рівнем наукової новизни, що свідчить про здатність здобувачки до проведення ґрунтовних наукових досліджень та про її належну ерудованість у досліджуваній сфері.

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ВИСНОВКІВ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що певні наукові положення дисертаційної роботи доведені до рівня конкретних пропозицій та методичних рекомендацій щодо професійного та особистісного розвитку державних службовців при: формуванні компетентнісного портрету ефективного державного службовця, в процесі підбору і відбору кадрів відповідно до сформованого компетентнісного портрету, організуванні професійного і особистісного розвитку державних службовців: оцінювання ефективності їхньої роботи в контексті професійного розвитку та оцінювання поведінки в контексті їхнього особистісного розвитку.

Окремі положення дисертації використовуються у практиці роботи органів публічної влади Департаменту економічної політики ЛОДА (довідка № 1-10/520 від 06.05.2021), Львівської міської ради (довідка № 2305-31602 від 05.05.2022), Турківської міської ради Турківської міської громади (довідка № 581-02-17 від 04.05.2022), Старосамбірської міської ради Самбірської ТГ (довідка №765-02/23 від 12.05.2022) тощо. Практична значущість отриманих результатів підтверджена їх використанням при виконанні науково-дослідних робіт кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (довідка № 67-01-544 від 04.05.2022), а також у навчальному процесі цього закладу вищої освіти під час викладання дисципліни «Основи адміністративного менеджменту» (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (довідка № 67-01-543 від 04.05.2022 р.).

ПОВНОТА ВІДОБРАЖЕННЯ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙ ДИСЕРТАЦІЇ В ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЯХ

Теоретико-прикладні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи, що містять визначені елементи наукової новизни, повною мірою знайшли відображення у 43 наукових працях, серед яких: серед яких 16 статей у

наукових фахових виданнях України, 2 статті, що входять до НМБД SCOPUS, 4 розділи у колективних монографіях, 1 авторське свідоцтво, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, 2 статті в іншому науковому періодичному виданні України, 17 тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, наукових семінарах. Загальний обсяг опублікованих праць – 16,9 друк. арк., з яких особисто автору належить – 12,3 друк. арк. Результати проведених досліджень отримали апробацію на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях та наукових семінарах кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка». Кількість друкованих робіт за темою дисертаційного дослідження та їх обсяг відповідають вимогам щодо публікації основного змісту дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

ДИСКУСІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Позитивно оцінюючи отримані Весоловською М.К. результати виконаного нею дослідження, підкреслюючи їх наукову та практичну цінність, водночас слід вказати на такі недоліки та зауваження дискусійного характеру:

1. В пункті 1.2 (с. 52-67) доцільно представити у табличній формі хронологічний порядок розвитку європейських стандартів публічної служби і відповідного законодавства. Слід уточнити поняття Стандарти ЄС.

2. В пункті 1.3 (с. 67-97) відповідно до назви потрібно представити власне порівняльний аналіз: це можливо зробити, використовуючи конкретні ознаки, функції і завдання, вказавши, що саме авторка порівнює.

3. У пункті 2.3 (с. 127-147-101) та 3.1 (с.150-174) дисертантка розглянула зарубіжний досвід щодо професійного та особистісного розвитку державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів, зокрема міжнародні інтегральні показники оцінювання професійного і особистісного

розвитку державних службовців та узагальнюючі результати аналізу підвищення кваліфікації державних службовців. Більш інформативно було б аналізувати одні й ті ж країни у цих таблицях, щоб відстежити взаємозв'язок та залежність між досліджуваними критеріями, поданими у цих пунктах.

4. В параграфах 3.2 (с. 174-188) та 3.3. (с. 188-204) роботи авторка пропонує методику оцінювання ефективності роботи та модель поведінкового аналізування державних службовців. Але відсутність в роботі інших методик не дозволяє визначитись, наскільки перспективними є методики, запропоновані авторкою. Було б доцільним дослідити наявність методик оцінювання професійного та особистісного розвитку державних службовців в вітчизняній та зарубіжній практиці.

5. Недостатньо обґрунтованими виглядають у роботі пропозиції щодо практики застосування комплексної системи професійного та особистісного розвитку державних службовців категорій Б та В (Додаток I, с. 276), оскільки пропозиція носить схематичний характер. Пропонується доповнити пропозиції автора кількісною оцінкою ефекту від пропонованих заходів.

Проте варто наголосити, що висловлені зауваження не торкаються основної суті і аж ніяк не применшують високої оцінки роботи Весоловської М.К.

ВІДПОВІДНІСТЬ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ ПРОФІЛЮ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Тема дисертаційної роботи, її зміст, об'єкт та предмет виконаного дослідження відповідають спеціальності 281 – публічне управління та адміністрування, галузі знань 28 – публічне управління та адміністрування.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК ПРО ДИСЕРТАЦІЙНУ РОБОТУ

Дисертація Весоловської М.К. на тему: «Професійний та особистісний розвиток державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів» виконана на високому науково-теоретичному рівні, а отримані автором в ході дослідження результати характеризуються науковою новизною та мають теоретичну та практичну цінність. У дисертації теоретично обґрунтовано та вирішено науково-практичне завдання, яке полягає в розробленні концептуальних, теоретико-методичних та прикладних аспектів професійного і особистісного розвитку державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів.

Дисертація є завершено науково-дослідною роботою та повністю відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанові № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Усе вищесказане дає можливість зробити висновок про те, що автор дисертаційної роботи Весоловська Марія Кімсанівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 – публічне управління та адміністрування).

Офіційний опонент:

к.н. держ. упр.,
головний науковий співробітник
проблемної науково-дослідної лабораторії
соціальних досліджень ринку праці
Інституту підготовки кадрів
Державної служби зайнятості України

Лідпис: Кравцовський Д.О.
Начальник відділу кадрів